

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ท่องไปในเอเชีย

เรื่อง ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้าน
ในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อไทย

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง ภัยพิบัติจาก
ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย
ที่ส่งผลกระทบต่อไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

บอกสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีป้องกันภัยพิบัติและ
สิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชียได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ภัยพิบัติแต่ละประเภทมีความเชื่อมโยงกับ
ลักษณะทางกายภาพของประเทศต้นทาง และส่งผลกระทบต่อ
ชีวิตของคนไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

ตระหนักถึงความเชื่อมโยงของภูมิภาคเอเชีย
และเข้าใจว่าปัญหาภัยพิบัติไม่ใช่เรื่องของประเทศใด
ประเทศหนึ่งเท่านั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์ภัยพิบัติแต่ละประเภทมีความเชื่อมโยงกับ
ลักษณะทางกายภาพของประเทศต้นทาง และส่งผลกระทบต่อ
ชีวิตของคนไทย ด้วยตระหนักถึงความเชื่อมโยงของ
ภูมิภาคเอเชีย และเข้าใจว่าปัญหาภัยพิบัติไม่ใช่เรื่องของ
ประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น

ภัยพิบัติในทวีปเอเชีย
ที่นักเรียนคิด
มีอะไรบ้าง

“เชียงใหม่ฝุ่น PM2.5 สูงติดอันดับโลก”

นักเรียนคิดว่า

“ฝุ่น PM2.5 ในเชียงใหม่”

สะท้อนปัญหาอะไรในระบบสิ่งแวดล้อม
ของเรา และเราจะป้องกันได้อย่างไรบ้าง

ฝุ่น PM2.5 สะท้อนปัญหาการเผาในที่โล่ง เช่น เผาป่า
เผาไร่ และปัญหาการคมนาคมในเมืองที่มีควันพิษมาก
การป้องกัน คือ ลดการเผา ควบคุมจุดความร้อน
(hotspot) ใช้เทคโนโลยีตรวจจับ และประชาชนควร
ร่วมกันดูแลป่าและลดการใช้รถยนต์

ขยะเกลื่อนชายหาด

ภาพชายหาดที่เต็มไปด้วยขยะ
สะท้อนพฤติกรรมของคน
และผลกระทบต่อธรรมชาติอย่างไร

แสดงให้เห็นว่าคนทิ้งขยะลงทะเลหรือชายหาด
โดยไม่คิดถึงผลกระทบ ทำให้สัตว์ทะเลอันตราย
เสียภาพลักษณ์การท่องเที่ยว

การแก้ปัญหา คือ ปลุกฝังจิตสำนึก รณรงค์ไม่ทิ้ง
ขยะ และมีกฎหมายควบคุมร้านค้าหรือเรือท่องเที่ยวให้
จัดการขยะอย่างเป็นระบบ

แม่น้ำโขงแห้งขอด

แม่น้ำโขงแห่งในฤดูที่ควรมีน้ำ
แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง
ในธรรมชาติและการจัดการน้ำ
อย่างไร

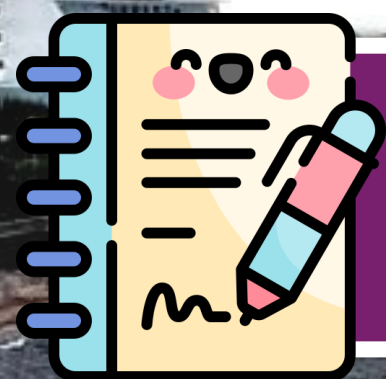

แสดงถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศและการสร้างเขื่อนในประเทศต้นน้ำ เช่น
จีนและลาว ทำให้ระดับน้ำเปลี่ยนไป การจัดการต้อง
อาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศและการใช้
ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่าในพื้นที่ปลายน้ำอย่างไทย

- ๑) ครูแจก “ใบข้อมูล ๓ ชุด” ให้แต่ละกลุ่ม
- ๒) นักเรียนอ่านและสังเกตข้อมูลในกลุ่มของตน
- ๒.๑ ทุกกลุ่มอ่านใบข้อมูลทั้ง ๓ ใบ
- ๒.๑ ช่วยกันจับใจความ สังเกตว่าภัยเริ่มจากไหน
- ส่งผลต่อใคร

ใบข้อมูลที่ ๑

ใบข้อมูลที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ท่องไปในเอเชีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อไทย

ใบข้อมูลที่ ๑: น้ำโขงผันผวนจากการควบคุมน้ำของจีน-ลาว
แม่น้ำโขงไหลผ่านหลายประเทศตั้งแต่จีนถึงเวียดนาม โดยตอนบนของแม่น้ำอยู่ในจีน และตอนล่างไหลผ่านลาว-
ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม
ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เป็นต้นมา จีนและลาวได้สร้างเขื่อนจำนวนมากเพื่อผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะเขื่อนไซยะบุรีในลาวและ
เขื่อนจิ่งหงในจีน
การกักน้ำไว้ใช้ และปล่อยน้ำไม่ตรงกับฤดูกาล ทำให้ระดับน้ำโขงในภาคอีสานของไทยแห้งผิดปกติในหน้าแล้ง และ
เกิดน้ำท่วมฉับพลันในบางช่วง
สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประมงพื้นบ้าน เกษตรริมโขง และวิถีชีวิตของชุมชนที่พึ่งพาน้ำตามฤดูกาล

คำถาม

๑. ประเทศใดเป็นต้นทางของปัญหานี้

๒. ไทยได้รับผลกระทบอะไรบ้างจากปัญหานี้

๓. ภัยนี้เกี่ยวข้องกับภูมิประเทศหรือภูมิอากาศอย่างไร

แหล่งอ้างอิง:

แนวหน้า (๒๕๖๖). <https://www.naewna.com/local/๗๑๓๒๘๓>

สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (สสน.) รายงานสถานการณ์น้ำโขง ปี ๒๕๖๖

ใบข้อมูลที่ ๒

ใบข้อมูลที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ท่องไปในเอเชีย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อไทย

ใบข้อมูลที่ ๒ ผู้คน PM๒.๕ จากไฟป่าข้ามแดน

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายนของทุกปี หลายจังหวัดในภาคเหนือของไทยประสบกับปัญหาฝุ่นควันหนาแน่น ส่วนหนึ่งเกิดจากการเผาป่าและไร่ในประเทศไทย แต่อีกส่วนหนึ่งสำคัญเกิดจากไฟป่าในเมียนมาและลาว ลมตะวันตกเฉียงใต้พัดควันเข้ามายังภาคเหนือของไทย เช่น เชียงใหม่ เชียงราย และลำปาง หลายวันมีค่าฝุ่น PM๒.๕ สูงเกินมาตรฐานโลก โรงเรียนบางแห่งต้องปิดเรียน และประชาชนจำนวนมากมีปัญหาทางเดินหายใจ

คำถาม

๑. ฝุ่นเหล่านี้เริ่มจากประเทศใด แล้วเข้ามาในไทยได้อย่างไร

๒. ฝุ่นควันส่งผลกระทบต่อคนไทยด้านใดบ้าง

๓. ปัญหานี้เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศอย่างไร

แหล่งอ้างอิง:

Thai PBS (๒๕๖๗). <https://www.thaipbs.or.th/news/content/๓๓๘๘๗๗>

กรมควบคุมมลพิษ (๒๕๖๖). รายงานสถานการณ์ฝุ่นภาคเหนือ

ใบข้อมูลที่ ๓

ใบข้อมูลที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ท่องไปในเอเชีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อไทย

ใบข้อมูลที่ ๓: ขยะทะเลจากประเทศเพื่อนบ้าน

ชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทย โดยเฉพาะบริเวณเกาะภูเก็ตและเกาะช้าง มักพบขยะทะเลจำนวนมากในช่วงฤดูมรสุม

จากการสำรวจพบว่าขยะบางส่วนเป็นถุงพลาสติก ขวดน้ำ และกล่องโฟมที่มีภาษาต่างประเทศติดอยู่ เช่น ภาษากัมพูชา

คาดว่าขยะเหล่านี้ถูกทิ้งลงทะเลในประเทศเพื่อนบ้าน แล้วถูกกระแสน้ำพัดเข้ามาสู่ฝั่งไทย ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเล การท่องเที่ยว และทำให้ชาวประมงเก็บสัตว์น้ำได้น้อยลง

คำถาม

๑. ขยะเหล่านี้เริ่มต้นจากที่ใด แล้วมาถึงไทยได้อย่างไร

๒. ขยะทะเลส่งผลกระทบต่อคนไทยด้านใด

๓. ปัญหานี้เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพแบบใด

แหล่งอ้างอิง:

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (๒๕๖๕). <https://www.dmcg.go.th/detailAll/๑๖๗๐๔/nws>

มติชนออนไลน์ (๒๕๖๖). https://www.matichon.co.th/region/news_๓๘๕๕๖๙๒

๑) นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อ

๑.๑ ใช้ข้อมูลจากใบที่กลุ่มตนได้

๑.๒ สรุปคำตอบลงในกระดาษ

๑.๓ โดยตอบ ๓ ข้อ

๑) ภัยคืออะไร

๒) เริ่มจากประเทศใด

๓) ส่งผลต่อประเทศไทยอย่างไร

๒. ตัวแทนกลุ่มละ ๓ คนออกมานำเสนอหน้าชั้น

๒.๑ นำเสนอโดยใช้ภาษาของตนเองอย่างเข้าใจ

๒.๒ พูดให้ครบทั้ง ๓ ประเด็น

ใบงานที่ ๑๒

ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย
ที่ส่งผลกระทบต่อไทย

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ท่องไปในเอเชีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาและตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภัยคืออะไร

.....

.....

.....

๒. เริ่มจากประเทศใด

.....

.....

.....

๓. ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร

.....

.....

.....

๑. ระหว่างฝุ่นกับขยะ ภัยไหนส่งผลกระทบต่อ
ชีวิตประจำวันของคนไทยมากกว่ากัน เพราะอะไร

ฝุ่น PM2.5 มีผลมากกว่า เพราะมันกระทบต่อ
สุขภาพทันที ต้องใส่หน้ากาก ออกไปข้างนอกไม่ได้

๒. น้ำโขงผันผวน กับ ฝุ่นจากเพื่อนบ้าน... ภัยไหนควบคุมได้ยากกว่า

น้ำน่าจะควบคุมยากกว่า เพราะขึ้นอยู่กับเขื่อนใน
ประเทศอื่น เราสั่งไม่ได้

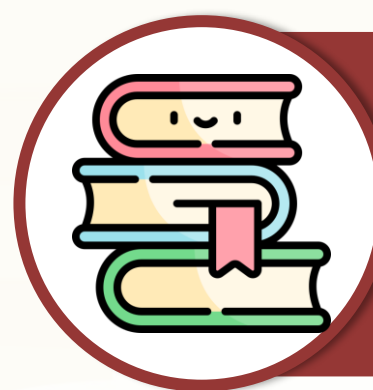
“ฝุ่นบางทีก็มาจากเราเอง ก็อาจพอควบคุมได้บ้าง”

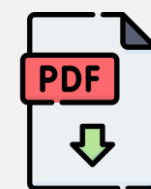
ทั้ง ๓ ภัยนี้ มีจุดเหมือนกัน
คืออะไร แล้วต่างกันอย่างไร

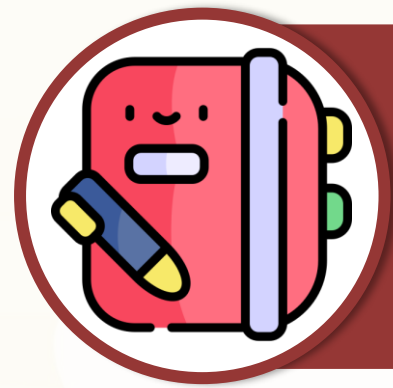

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ออกแบบแนวทางรับมือ
ภัยพิบัติจากประเทศเพื่อนบ้าน
ในฐานะประชาชนไทย

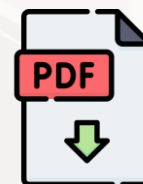
ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑) ใบข้อมูล

๒) แบบประเมินใบข้อมูล

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑